

Sygn. akt I ACa 89/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krystyna Golinowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Beniak SSO del. Marta Witoszyńska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. B.**

przeciwko (...) **Spółki Akcyjnej w L.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 23 października 2013r. sygn. akt I C 2179/11

1. uchyla zaskarżony wyrok w zakresie żądania zasądzenia kwoty 122.847 zł i umarza postępowanie w tej części;

2. oddala apelację;

3. zasądza od M. B. na rzecz (...) siedzibą w L. kwotę 2.700 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apealcyjnym.

Sygn. akt I ACa 89/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 23 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Płocku oddalił powództwo M. B. przeciwko (...) S.A. w L. o nakazanie przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zapłatę oraz orzekł o kosztach procesu i nieuiszczonych kosztach sądowych.

Wyrok ten zapadł na podstawie ustaleń faktycznych Sądu I instancji, których istotne elementy przedstawiają się następująco:

Decyzją z 31 grudnia 1974 r. nr 86/74 Urząd Powiatowy w G., po rozpatrzeniu wniosku z 10 grudnia 1974 r. Zachodniego (...) Przedsiębiorstwa (...), zatwierdził plan realizacyjny – szczegółowy plan zagospodarowania terenu inwestycji budowy linii nr (...) we wsi H.. Na jej podstawie dokonano budowy linii o mocy 15kV. Odbiór techniczny i przekazanie do eksploatacji robót inwestycyjnych nastąpił 17 lipca 1976 r. Linia ta znajdowała się w zarządzie Centralnego O. Energetycznego PP w Ł. (utworzonego z dniem 1 stycznia 1976 r.). Natomiast po jego likwidacji, od 1 stycznia 1989 r., pozostawała w zarządzie przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł., na mocy zarządzenia nr 14/ORG/89 Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989 r.

28 września 1977 r. powód nabył wraz z żoną do majątku objętego małżeńską wspólnością ustawową nieruchomości położoną w H.. Na teren zakupionego gospodarstwa małżonkowie wprowadzili się w październiku 1977 r. W tym czasie przez nieruchomość przebiegała linia elektroenergetyczna o mocy 15kV, posadowiona na drewnianych słupach. Zbywca poinformował powoda, iż linia elektroenergetyczna została przeprowadzona bez jego zgody.

W księgach wieczystych prowadzonych dla nieruchomości należących do powoda i jego żony brak wpisów dotyczących obciążeń nieruchomości.

W grudniu 1977 r., bez zgody powoda, poprzednik prawny pozwanego wybudował na części jego nieruchomości linię elektroenergetyczną o mocy 0,4kV oraz dokonał modernizacji linii elektroenergetycznej o mocy 15kV poprzez wymianę 2 słupów na betonowe pojedyncze. Linia 0,4 kV prowadziła jedynie do sąsiedniego gospodarstwa. Od chwili wybudowania linii o mocy 15kV i 0,4kV poprzednicy prawni pozwanego, a następnie pozwany dokonywali ich konserwacji oraz corocznych przeglądów. Powód nie wyrażał zgody na te prace. Nie występował o odszkodowanie za uprawy zniszczone podczas konserwacji linii oraz podczas ich przeglądów.

Aktem notarialnym z 12 lipca 1993 r. dokonano przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w Ł. w Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa, działającą pod nazwą Zakład (...) S.A. w Ł..

Na mocy decyzji sygn. (...)I.7224a/50/00/HŚ nr 54/00 Wojewody (...), poprzednik prawny pozwanego - Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład (...), którego następcą prawnym został Zakład (...) S.A. w Ł., uzyskał stwierdzenie nabycia z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego stanowiącego własność Skarbu Państwa położonego w Ż. przy ul. (...), gdzie znajduje się siedziba jednostki organizacyjnej pozwanego. Decyzja stała się ostateczna z dniem 14 czerwca 2000 r.

Następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) został pozwany (...) S.A. w Ł..

Poszczególne działki, przez które przebiegały sporne linie elektroenergetyczne były wykorzystywane przez powoda jako łąki i pola uprawne. W 2006 r. M. B. dokonał podziału geodezyjnego nieruchomości, z przeznaczeniem utworzonych działek na cele budowlane oraz z zamiarem ich sprzedaży.

Linia elektroenergetyczna o mocy 15kV przebiegająca przez nieruchomość powoda dostarcza energię elektryczną dla odbiorców z terenów gmin J. i B.. Natomiast linia elektroenergetyczna o mocy 0,4kV jest przeznaczona do demontażu. Ta linia nie ma wpływu na bezpieczeństwo energetyczne pozwanego.

Linia o mocy 15kV nie stanowi istotnej przeszkody dla korzystania z nieruchomości powoda w takim kształcie jak dotychczas, gdyż pod tą linią znajduje się niezabudowana część nieruchomości, na której mieszka powód oraz grunty orne. Linia o mocy 0,4kV obecnie przebiega pod gruntami ornymi i nie stanowi istotnej przeszkody dla korzystania z nich. W przypadku przekształcenia działek na budowlane, linie o mocy 15kV i 0,4kV mogą utrudniać ich zagospodarowanie. Istnieje możliwość usunięcia obu linii elektroenergetycznych i zastąpienie ich liniami kablowymi.

Pismem z 5 kwietnia 2011 r. powód wezwał pozwanego do zaniechania naruszeń jego prawa poprzez zawarcie stosownej umowy cywilnoprawnej oraz do zapłaty kwoty 200000 zł za bezumowne korzystanie z jego działki oznaczonej numerem (...), w okresie 10 lat.

1 października 2011 r. pozwany oraz powód i jego żona zawarli umowę cywilnoprawną o udostępnienie nieruchomości pod projektowanymi urządzeniami elektroenergetycznymi.

Od listopada 2011 r. pomiędzy stronami toczą się rozmowy w kwestii usunięcia części słupów energetycznych oraz sposobu dostarczania energii elektrycznej do części wydzielonych działek powoda.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że na mocy art. 224 § 2 w zw. z art. 230 i 352 § 2 k.c. powód jako właściciel rzeczy (nieruchomości gruntowej) mógł żądać wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy także względem posiadacza służebności. Niemniej jednak powództwo było bezzasadne, wobec skutecznie podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu zasiedzenia przysługującej mu służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd I instancji ustalił, że poprzednikiem prawnym pozwanego przed datą 1 lutego 1989 r. był Skarb Państwa, działający przez kolejne przedsiębiorstwa państwowe, które działały w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Pozwany mógł zatem do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r. doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Pozwany wykazał swoje następstwo prawne w zakresie własności linii energetycznych i posiadania służebności, złożonymi dokumentami. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez powoda. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że decyzja wydana w oparciu o art. 2 ust. 3 ustawy z 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464 ze zm.) może być uznana za dokument stwierdzający, że doszło do przeniesienia posiadania nieruchomości, której dotyczyła. Państwowa osoba prawna, która do dnia 5 grudnia 1990 r. wykonywała zarząd operatywny mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości, została uwłaszczona, może wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią samą decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust. 3 powołanej ustawy.

W niniejszej sprawie od 1 października 1990 r. poprzednikowi prawnemu pozwanego przysługiwało prawo użytkowania wieczystego nieruchomości władnącej (decyzja nr (...)). W orzecznictwie podkreśla się, że służebność gruntowa może być ustanowiona na rzecz użytkownika wieczystego nieruchomości władnącej. Ponadto osoba, na rzecz której przeniesiono posiadanie nieruchomości władnącej, uprawniona jest do posiadania służebności związanych z tą nieruchomością. W ocenie Sądu I instancji uzasadniało to przyjęcie, iż uwłaszczenie – z dniem 1 października 1990 r. – dokonane na rzecz poprzednika prawnego pozwanego skutkowało przejściem na niego posiadania służebności związanych z nieruchomością władnącą o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Według Sądu I instancji powyższe wymogi spełnia korzystanie z linii energetycznych przebiegających przez nieruchomości powoda. Stanowią one bowiem trwałe i widoczne urządzenia. Nadto, linie te, od chwili ich przyłączenia do sieci elektroenergetycznej weszły w skład przedsiębiorstwa. Były wykorzystywane zgodnie ze swoim celem, dokonywano ich konserwacji i przeglądów okresowych.

Nadto, zgodnie z art. 352 k.c. kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, a do posiadania służebności przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się tylko odpowiednio. W orzecznictwie podkreśla się, że posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe urządzeń energetycznych oraz cudzej nieruchomości, na której zostały posadowione, jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu (zgodnie z art. 292 w zw. z art. 172 k.c.). Na podstawie art. 336 k.c. posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny) jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca

lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny). Podkreśla się, że przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Władanie w zakresie służebności gruntowej, to zgodnie z art. 336 k.c., posiadanie zależne.

Zgodnie z art. 172 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa prawo własności, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Sąd I instancji wyjaśnił, że obecnie obowiązujące okresy samoistnego posiadania zostały ustalone ustawą z 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy kodeksu cywilny, która weszła w życie 1 października 1990 r. Do tego momentu do zasiedzenia wymagany był okres 10-letniego posiadania przy objęciu w posiadanie w dobrej wierze i 20-letniego w przypadku złej wiary. Okresy te mają nadal zastosowanie, ale jedynie w przypadku zasiedzenia, które nastąpiło przed dniem 1 października 1990 r. Nie miało to jednak miejsca w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy wskazał, że poprzednik prawny pozwanego zakończył budowę i przyłączył do sieci linię o mocy 15kV, przebiegającą przez H., w dniu 17 lipca 1976 r. W tym okresie - do 1 lutego 1989 r., na mocy art. 128 k.c., obowiązywała zasada jednolitego funduszu własności państwowej. Dlatego to Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe był posiadaczem urządzeń przesyłowych i cudzej nieruchomości, na której te urządzenia posadowiono. Na jego rzecz biegło zasiedzenie służebności gruntowej. Korzystanie przez przedsiębiorstwo państwowe z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej przed dniem 1 lutego 1989 r., stanowiło podstawę do nabycia tej służebności przez Skarb Państwa. Następowo to w ramach wykonywania zadań gospodarczych państwa, w sferze dominium. Stanowisko takie jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przyjmuje się w nim, że osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może natomiast do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r. doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Podkreśla się, że dotyczy to zwłaszcza przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przesyłowych, które do dnia 1 lutego 1989 r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, będąc w istocie dzierżycielami w stosunku do tegoż Skarbu Państwa w rozumieniu art. 338 k.c., co uniemożliwiało im, podobnie jak w przypadku art. 128 k.c., nabycie na swoją rzecz własności ani innych praw rzeczowych. Możliwość taką uzyskały dopiero na podstawie zmian do kodeksu cywilnego od 1 lutego 1989 r.

Licząc początek biegu terminu zasiedzenia (co do linii o mocy 15kV) od dnia 17 lipca 1976 r. Sąd Okręgowy ustalił, że do 1 lutego 1989 r. nie doszło do zasiedzenia służebności gruntowej na rzecz Skarbu Państwa. Było to bowiem zasiedzenie w złej wierze. Pozwany nie wykazał, iż Skarb Państwa dysponował zgodą właściciela nieruchomości na wybudowanie linii i korzystanie z niej, czy też umową cywilnoprawną w tej kwestii. Tym niemniej, na skutek przeniesienia posiadania, pozwany może doliczyć do czasu swojego posiadania, okres posiadania wykonywanego przez Skarb Państwa oraz swoich poprzedników prawnych.

Uwzględniając przewidziany przepisami prawa 30-letni termin zasiedzenia, pozwany nabył przedmiotową służebność z dniem 17 lipca 2006 r. Wówczas upłynął termin zasiedzenia.

W przypadku linii o mocy 0,4kV nie można ustalić daty pewnej budowy linii i jej przyłączenia do sieci. Wedle najkorzystniejszej dla powoda wersji wynikającej z jego zeznań, nastąpiło to pod koniec 1977 r. Należy więc jako datę pewną przyjąć dzień 1 stycznia 1978 r. Także w tym przypadku nie doszło do zasiedzenia służebności na rzecz Skarbu Państwa. Było to również posiadanie w złej wierze. Powód nie wyrażał zgody na budowę. Pozwany nie dysponuje umową cywilnoprawną zawartą z właścicielem nieruchomości. Doliczając okres posiadania wykonywanego przez Skarb Państwa oraz poprzedników prawnych pozwanego i przyjmując 30-letni termin zasiedzenia, pozwany nabył służebność z dniem 1 stycznia 2008 r. Z tym dniem upłynął termin zasiedzenia.

Według Sądu I instancji nie doszło do przerwania biegu zasiedzenia (art. 123 k.c.), gdyż powód z roszczeniami wobec pozwanego wystąpił dopiero w 2011 r., tj. już po nabyciu przez niego w drodze zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Reasumując Sąd Okręgowy uwzględnił, co do zasady, zarzut pozwanego, z tą tylko różnicą, że ustalił, iż pozwany nabył przez zasiedzenie służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie zaś służebność przesyłu uregulowaną w art. 305¹ -305⁴ k.c. Skoro pozwany dysponuje tytułem prawnym do posiadania nieruchomości powoda w zakresie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, co do linii o mocy 15kV i 0,4kV, czyni to bezzasadnymi roszczenia powoda o zobowiązanie pozwanego do usunięcia urządzeń oraz o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Dlatego powództwo podlegało oddaleniu w całości w zakresie żądania usunięcia linii energetycznych, na mocy art. 222 § 2 k.c. i w zakresie żądania wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, na mocy art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c.

O kosztach procesu orzeczono na mocy 98 w zw. z art. 102 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniósł powód, zaskarżając go wyrok w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie przepisów postępowania cywilnego, wyrażające się w nierozpatrzeniu zarzutu zasiedzenia we właściwym trybie,
- 2) naruszenie art. 176 k.c., polegające na jego błędnym zastosowaniu i przyjęciu, iż do biegu okresu zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu przez pozwanego należy doliczyć okres posiadania tejże służebności przez jego poprzednika prawnego - Skarb Państwa.

W konkluzji wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Na rozprawie apelacyjnej powód cofnął powództwo o zapłatę w zakresie kwoty 122847 zł ze zrzeczeniem się roszczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji, które nie były kwestionowane w apelacji.

Przede wszystkim chybiony jest zarzut naruszenia przepisów postępowania cywilnego, tj. nierozpatrzenie zarzutu zasiedzenia we właściwym trybie. Podnieść należy, iż pozwany dla obrony przed dochodzonym roszczeniem bronił się m.in. zarzutem zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej obecnej służebności przesyłu. W okolicznościach sprawy nie można podzielić zapatrywania strony skarżącej, że nabycie służebności przez zasiedzenie mogło być dowiedzione wyłącznie w postępowaniu toczącym się w trybie przewidzianym w art. 609 i 610 k.p.c.

Przedmiotem postępowania regulowanego art. 609 i art. 610 k.p.c. jest stwierdzenie deklaratoryjnym orzeczeniem sądu nabycia własności (ruchomości lub nieruchomości), a także uprzednio ustanowionej we właściwym trybie użytkownika wieczystego (art. 234 k.c.) czy służebności gruntowej przez zasiedzenie (por. art. 172 i nast., art. 292 k.c.).

Ze względu na wprowadzenie szczególnego trybu nieprocesowego dla stwierdzenia zasiedzenia za niedopuszczalne uważa się stwierdzenie zasiedzenia w postępowaniu procesowym o ustalenie prawa albo o usunięcie niezgodności między stanem ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym. Natomiast tryb nieprocesowy przewidziany w art. 609 i art. 610 k.p.c. nie jest właściwy, gdy stwierdzenie nabycia prawa przez zasiedzenie nie jest przedmiotem sprawy, lecz tylko przesłanką orzeczenia (por. orzeczenie SN z dnia 21 października 1949 r., WaC 94/49,

PiP 1950, z. 7, s. 124; orzeczenie SN z dnia 25 kwietnia 1950 r., ŁC 309/50, PN 1950, nr 11-12, s. 526; orzeczenie SN z dnia 3 czerwca 1950 r., ŁC 212/50, PN 1950, nr 11-12, s. 526; uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 10 lutego 1951 r., ŁC 741/50, OSN 1951, nr 1, poz. 2; uzasadnienie uchwały SN z dnia 20 marca 1969 r., III CZP 11/69, OSNC 1969, nr 12, poz. 210; uzasadnienie uchwały SN z dnia 21 października 1994 r., III CZP 132/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 35; wyrok SN z dnia 10 czerwca 2005 r., II CK 714/04, LEX nr 1110958). Poglądy judykatury w tym zakresie uznać należy za ugruntowane.

Przykładowo może to dotyczyć powództwa windykacyjnego, gdzie sąd może ustalić jako przesłankę wyroku uwzględniającego powództwo, że powód nabył własność przedmiotu sporu przez zasiedzenie, albo wyroku oddalającego powództwo, po ustaleniu, że nabycie własności przez zasiedzenie nastąpiło przez pozwanego. Podobnie przesłanką dokonania rozgraniczenia według stanu prawnego może być uwzględnienie nabycia przez zasiedzenie przygranicznych pasów gruntu.

Odrębny pogląd w tym zakresie, na który powołuje się apelujący, został wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 4 lipca 2012 r., I CSK 641/11 (LEX nr 1218577). Jednakże został wypowiedziany w odniesieniu do sytuacji, gdy ograniczone prawo rzeczowe nabyła osoba trzecia w stosunku do stron procesu, wtedy tytuł prawny Skarbu Państwa, lub innego przedsiębiorstwa państwowego, jako osoby trzeciej w stosunku do stron procesu, powinien być dowiedziony w postępowaniu toczącym się w trybie przewidzianym w art. 609 i art. 610 k.p.c., z wniosku tej osoby lub z jej udziałem. Dostrzegając, że w orzecznictwie sądów powszechnych przyjmuje się dopuszczalność ustalenia faktu nabycia prawa przez zasiedzenie w innej sprawie niż w postępowaniu o zasiedzenie - w sytuacji, gdy ustalenie tego faktu nie jest przedmiotem sprawy, lecz stanowi jedynie przesłankę rozstrzygnięcia (por. wyroki: Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 marca 2014 r., I ACa 1071/13, Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 października 2013 r., I ACa 1044/13, Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 czerwca 2013 r., I ACa 85/13, Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 listopada 2012 r., I ACa 997/12 – publ. L.) stwierdzić należy, iż nawet przyjmując tezę wywiedzioną z uzasadnienia orzeczenia Sądu Najwyższego w sprawie I CSK 641/11, nie dotyczy ona stanu faktycznego sprawy.

W rozpoznawanej sprawie pozwany w odpowiedzi na pozew powoływał się wprawdzie na nabycie służebności przez Skarb Państwa przez zasiedzenie przed 1990 r., w związku z twierdzeniem o wcześniejszym wybudowaniu spornych linii oraz posiadaniem służebności w dobrej wierze, pozwalającym na zastosowanie krótszego 10. letniego terminu zasiedzenia (k.46). Postępowanie w niniejszej sprawie dowiodło jednak, że sporne linie energetyczne zostały wybudowane odpowiednio w 1976 i 1978 roku, zaś poprzednik pozwanego Skarb Państwa uzyskał posiadanie służebności w złej wierze. Podkreślenia wymaga również fakt, że apelujący nie zakwestionował ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy. Co więcej ustalenia co do daty posadowienia na przedmiotowej nieruchomości linii niskiego napięcia zostały poczynione na podstawie zeznań samego powoda, który stanowczo stwierdził, iż linia elektroenergetyczna o mocy 0, 4 kV została wybudowana, w czasie kiedy był już właścicielem nieruchomości w H.. Poza sporem pozostaje zaś okoliczność, że małżonkowie B. nabyli ją w 1977 r. w konsekwencji trafnie przyjął Sąd I instancji, że nie potwierdziło się stanowisko strony pozwanej, jakoby służebność przesyłu nabył przed 1990 r. Skarb Państwa.

W tych warunkach zasadnie Sąd Okręgowy uznał dopuszczalność stwierdzenia zasiedzenia w toku niniejszego postępowania procesowego o świadczenie, bowiem jest to przesłanka rozstrzygnięcia, a zasiedzenie nastąpiło na rzecz jednej ze stron tego procesu.

Wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącego Sąd pierwszej instancji z odwołaniem się do ugruntowanej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego słusznie doliczył okres posiadania poprzednika pozwanego niezbędny do zasiedzenia służebności. Jest to konsekwencja ustalenia, że zasiedzenie nie nastąpiło przed 1990 r. na rzecz Skarbu Państwa, ale odpowiednio w 2006 i 2008 roku na rzecz pozwanego (...) S.A. w Ł.. Podkreślenia wymaga, że w tym zakresie strona powodowa nie kwestionowała samej możliwości doliczania czasu posiadania przez poprzednika także wtedy, gdy jest nim Skarb Państwa, jak również istniejącego w tej sprawie faktu następstwa prawnego pozwanego w stosunku do Zakładu (...) S.A. w Ł., a wcześniej przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) oraz Centralnego O. Energetycznego PP w Ł..

Innymi słowy, doliczenie terminu posiadania poprzednika było możliwe, bowiem termin ten był otwarty, nie zakończył się w czasie, zanim pozwany stał się posiadaczem służebności. Z odpisu z Krajowego Rejestru (...) dotyczącego strony pozwanej wynika, że na mocy uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia spółek (...) S.A. w L. i (...) S.A. w Ł. z 16 sierpnia 2010 r. doszło do ich połączenia poprzez przejęcie w trybie art. 492 § 1 pkt 1 K.s.h. (k. 61). Pozwany jest więc następcą prawnym pod tytułem ogólnym (...) S.A.

W uzupełnieniu rozważań Sądu pierwszej instancji wskazać należy, że orzecznictwo Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje, że upływ terminu zasiedzenia wyłącza możliwość dochodzenia wynagrodzenia za korzystanie z cudzej nieruchomości także w okresie jego biegu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2011 r., III CZP 7/11 OSP 2012, nr 10, poz. 93, uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2006 r., III CZP 19/06, OSNC 2006, nr 4, poz. 64).

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy, a zarzuty apelacji nieuzasadnione.

Dlatego na zasadzie art. 385 k.p.c. oddalono apelację.

O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, wyrażoną w art. 98 k.p.c. Koszt zastępstwa procesowego strony pozwanej został ustalony w wysokości stawki minimalnej w sprawach cywilnych wynikającej z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 491).

W związku z oświadczeniem powoda złożonym w postępowaniu odwoławczym w przedmiocie cofnięcia części pozwu, która to czynność w obliczu braku podstaw do uwzględnienia powództwa w jakimkolwiek zakresie - z uwagi na skuteczny zarzut zasiedzenia - nie mogła być oceniona sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego i nie zmierzała do obejścia prawa (art. 203 k.p.c.), Sąd Apelacyjny stosownie do art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok w tym zakresie i umorzył postępowanie.